

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه موافقتنامه خدمات هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و
دولت جمهوری صربستان»

مقدمه

لایحه موافقتنامه خدمات هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری صربستان (اعضای هواپیمایی کشوری بین‌المللی مورخ ۱۶ آذر سال ۱۳۲۳ هجری - شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴) که به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۱۶ هیئت محترم وزیران به تصویب رسیده جهت طی تشریفات قانونی به مجلس شورای اسلامی ارائه شده است. این موافقتنامه با هدف بهره‌گیری از خدمات هوایی در مبادله کالا، حمل‌ونقل مسافر و گسترش پست بین‌المللی و آثار آن در تقویت روابط اقتصادی و سایر همکاری‌ها بین دو کشور مذکور، تنظیم شده است.

مشخصات لایحه

دوره یازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۳۷

شماره چاپ:

۱. بررسی محتوایی

این موافقتنامه که مشتمل بر یک مقدمه و ۲۰ ماده است به منظور ایجاد و بهره‌برداری از خدمات هوایی منظم بین و ماورای سرزمین‌های طرفین متعاهد تنظیم گردیده که در انجام آن طرفین از جمله موافقت دارند بر اینکه: - جهت انجام خدمات هوایی بین‌المللی منظم به وسیله شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر، هر طرف متعاهد حقوق زیر را به طرف متعاهد دیگر اعطا کند:

تاریخ چاپ:

معاونت پژوهش‌های

زیربنایی و امور

تولیدی

دفاتر: مطالعات

زیربنایی

مطالعات اقتصادی

مطالعات فرهنگی

مطالعات حقوقی

(الف) پرواز بدون فرود از فراز سرزمین طرف متعاهد دیگر،

(ب) توقف در سرزمین مذکور به منظورهای غیر حمل‌ونقلی،

(ج) توقف در سرزمین مذکور به منظور سوار و پیاده کردن مسافر، بارگیری و تخلیه بار و پست در حمل‌ونقل بین‌المللی.

- هیچ یک از طرفین متعاهد این حق را ندارند که شرکت هواپیمایی تعیین شده آنها (یک طرف متعاهد)

در داخل سرزمین طرف متعاهد دیگر از نقطه‌ای به نقطه دیگر به حمل مسافر، بار و پست، در قبال دریافت مزد یا کرایه مبادرت کند (بند «۳» ماده (۲))،

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۵۰۱۷۲۲۶

- شرکت هواپیمایی تعیین شده یک طرف متعاهد حق دارد برای تبلیغ حمل‌ونقل هوایی و فروش خدمات

حمل‌ونقل و ارائه خدمات لازم برای بهره‌برداری از خدمات حمل‌ونقل هوایی، طبق قوانین و مقررات طرف متعاهد

دیگر در سرزمین آن طرف متعاهد، دفتر نمایندگی تأسیس کند (بند «۴» ماده (۵))،

تاریخ انتشار:

۱۳۹۹/۸/۱۹

- هر یک از طرف متعاهد در سرزمین خود، فرودگاه یا فرودگاه‌هایی جهت استفاده شرکت هواپیمایی تعیین

شده طرف متعاهد دیگر تعیین کنند (بند «۱» ماده (۸)).

- هریک از طرف‌های متعاقد می‌توانند در هر زمان که لازم بدانند خواستار تغییر یا اصلاح این موافقتنامه شوند و طرف متعاقد ظرف ۶۰ روز از تاریخ دریافت درخواست، با طرف متعاقد دیگر به مذاکره خواهد پرداخت (بند «۳» ماده (۱۵)). از آنجا که اجرایی شدن موافقتنامه موکول به تصویب آن در مجالس قانونگذاری کشورهای متعاقد است، بنابراین لازم است هر نوع تغییر یا اصلاح هم از تصویب مجالس قانونگذاری کشورهای مذکور بگذرد. تصریح رعایت مفاد ماده (۲۰) در بند «۴» ماده (۱۵) در راستای همین امر ارزیابی می‌گردد.

- هرگاه در تفسیر و یا اجرای موافقتنامه و پیوست آن بین طرف‌های متعاقد اختلافی بروز کند طرف‌های متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل کنند. در صورت عدم رفع اختلاف از طریق مذاکره، با توافق طرفین، موضوع جهت کسب نظر مشورتی به هر شخص یا هیئتی ارجاع می‌گردد. (بندهای «۱» و «۲» ماده (۱۶)).

- هر طرف متعاقد می‌تواند در هر زمان، قصد خود مبنی بر فسخ این موافقتنامه را طی اطلاعیه کتبی به طرف متعاقد دیگر اعلام دارد. (ماده ۱۷).

۲. ملاحظات

۲-۱. طی سی سال گذشته (از سال ۱۳۶۹ لغایت ۱۳۹۹) بیش از ۴۰ مورد قانون در زمینه موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین جمهوری اسلامی ایران و سایر دول به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. هدف از این موافقتنامه‌های دوجانبه، تسهیل ارائه خدمات هوایی بین کشورهای متعاقد است.

۲-۲. براساس قانون اساسی، معاهده‌نامه‌های فی‌مابین ایران و سایر کشورها جهت قانونی شدن لازم است به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. با توجه به اینکه معاهدات و توافقنامه‌ها پیش از ارائه به مجلس، توسط نمایندگان دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها طی جلسات متعدد کارشناسی تنظیم و توافق می‌گردد، عموماً امکان بازنگری متون آنها به راحتی میسر نمی‌باشد. پیشنهاد می‌شود به منظور لحاظ کردن توصیه‌های عمومی مجلس در تنظیم موافقتنامه‌ها (نظیر قید نمودن لزوم اخذ مصوبه مجلس در بازنگری‌های بعدی موافقتنامه‌ها) هماهنگی کلی بین دولت و مجلس صورت پذیرد.

۳. پیشنهاد

با توجه به مراتب بالا و نظر به ملاحظات قید شده، از آنجا که موافقتنامه پیشنهادی به گسترش خدمات حمل و نقل هوایی در زمینه مبادله کالا، جابه‌جایی مسافر و خدمات پستی بین‌الملل و نیز افزایش میزان گردشگری و تقویت روابط اقتصادی و همکاری‌های بین دو کشور ایران و صربستان کمک می‌کند مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی تصویب این موافقتنامه را پیشنهاد می‌نماید.

